

Prehľad vybraných strategických dokumentov prijatých v SR a iných medzinárodných dokumentov v oblasti prevencie a boja proti radikalizácii, extrémizmu, terorizmu, rasizmu a iným formám intolerancie.

Ministerstvo vnútra SR

- **Národný akčný plán boja proti terorizmu do roku 2027** (schválený uznesením vlády SR č. 348 z 12. júna 2024) predstavuje koordinované strategické riešenie v prevencii a boji proti terorizmu v SR. Cieľom dokumentu je prostredníctvom nových úloh rozšíriť nástroje boja proti terorizmu v SR a reagovať na zmeny bezpečnostného prostredia, berúc do úvahy súčasnú dynamiku a trendy terorizmu v Európe a vo svete, akými sú hrozby útokov tzv. **osamelých aktérov, či radikalizácia a samoradikalizácia na internete, vo vzdelávacích inštitúciách a v náboženských komunitách.** Medzi jednotlivé úlohy bolo zaradené aj vypracovanie Národnej stratégie ochrany mäkkých cieľov a akčný plán do roku 2028 so zameraním na odporúčané postupy v prípadoch výskytu vysokoprofilových incidentov v školských zariadeniach.
- **Stratégia prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028** (schválená uznesením vlády SR č. 189 z 19. apríla 2023) je v poradí šiesty strategický dokument v predmetnej oblasti, ktorý sa v rámci svojich priorít a strategických cieľov zameriava predovšetkým na prácu s deťmi, mládežou a rodinou pri vytváraní vhodného prostredia pre ich výchovu, vzdelávanie a trávenie voľného času, ďalej na zmiernenie dosahov krízových situácií, zvyšovanie ochrany verejných priestorov a pocitu bezpečia, posilňovanie dôvery v orgány verejnej moci a pokrok v prevencii kriminality. Stratégia obsahuje úlohy k prevencii intolerancie, šikanovania, rizikového správania a násilia páchaného na deťoch, ďalej k podpore duševného zdravia, zvyšovaniu trestnoprávneho povedomia, prezentácii výsledkov práce silových rezortov či monitorovaniu sociálno-patologických javov v školskom prostredí.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

- **Koncepcia podpory ľudských práv a demokracie vo svete*** je rezortný koncepčný materiál, v ktorom Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR definuje tematické priority svojej demokratizačnej a ľudskoprávnej politiky na medzinárodných fórach, okrem iného v prioritnej oblasti boja proti rasizmu a iným formám diskriminácie a intolerancie.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR

- **Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028** (schválená uznesením vlády SR č. 754 z 14. decembra 2021) je rezortný strategický dokument. Dokument vytvára podmienky pre bezpečné, dostupné a aktívne trávenie voľného času mládeže prostredníctvom komunitných a nízkoprahových programov. Rovnako aj zapájanie mladých ľudí do dobrovoľníckych aktivít, či už v domácom prostredí, alebo v zahraničí.

*<https://www.mzv.sk/diplomacia/temy/ludske-prava/aktualne-ludskopravne-temy>

V neposlednom rade umožňuje uplatňovať inklúziu, rovnosť a nediskrimináciu v prístupe k mládeži, čo pomáha predchádzaniu extrémizmu a znižovaniu radikalizácie mládeže.

- **Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030** (schválená uznesením vlády SR č. 678 z 24. novembra 2021), ako rezortný strategický dokument, sa v časti 1.11 zaoberá podporou občianskeho vzdelávania dospelých, do ktorej spadajú aj témy vzdelávania k demokracii, aktívnemu občianstvu, ľudským právam, či rozvoja kritického myslenia, čo je možné vnímať ako čiastkový prienik v prioritnej oblasti boja proti rasizmu a iným formám diskriminácie a intolerancie.
- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania (schválený uznesením vlády SR č. 302 z 27. júna 2018).
- Implementačný plán Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch pre roky 2024 – 2026**.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- Celoštátna stratégia rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021 – 2027 (schválená uznesením vlády SR č. 223 z 28. apríla 2021) a Akčný plán rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2021 – 2027.
- Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore (schválená uznesením vlády SR č. 195 z 12. februára 2020) a Akčný plán na roky 2024 – 2025.
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím „Detstvo bez násilia pre všetky deti“ na roky 2023 – 2029 a Akčný plán na roky 2023 – 2026 (schválené uznesením vlády SR č. 594 z 13. novembra 2023).
- Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2022 – 2027 nadväzuje na Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019 a dopĺňa Celoštátnu stratégiu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021 – 2027 a Akčný plán rovnosti žien a mužov na roky 2021 – 2027.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

- **Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030** (schválená uznesením vlády č. 181/2021 dňa 7. apríla 2021) a pridružený **Akčný plán na roky 2025 – 2027** riešia prevenciu a boj proti radikalizácii a extrémizmu v dvoch prioritných oblastiach - „Predchádzanie a boj proti diskriminácii a protirómskemu rasizmu“ a „Podpora účasti prostredníctvom zmocňovania, spolupráce a dôvery“. Akčný plán obsahuje úlohy na realizáciu osvetových aktivít pre obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít o dodržiavaní zásad rovnakého zaobchádzania a lepšej uplatniteľnosti zákonných práv obetí diskriminácie, ďalej realizáciu školenia štátnych zamestnancov, úradníkov miestnej samosprávy a príslušníkov ozbrojených zložiek o protirómskom rasizme, na vypracovanie modulárnej učebnice na podporu kritického myslenia žiakov stredných škôl z rómskej

** <https://www.minedu.sk/data/att/c59/29067.5e4270.pdf>

menšiny, na pripomínanie si rómskeho holokaustu či monitorovanie protirómskych stereotypizujúcich a nenávisťných prejavov v mediálnom a verejnom diskurze.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny

- Akčný plán ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2021 – 2025 (schválený uznesením vlády SR č. 461 z 25. augusta 2021).

Vybrané medzinárodné dokumenty

- Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy pre členské štáty o:
 - boji proti trestným činom z nenávisťi (CM/Rec(2024)4);
 - boji proti nenávisťným prejavom (CM/Rec(2022)16);
 - úlohe kultúry, kultúrneho dedičstva a krajiny pri pomoci pri riešení globálnych výziev (CM/Rec(2022)15);
 - viacúrovňových politikách a riadení interkultúrnej integrácie (CM/Rec(2022)10);
 - hodnotení rizika jednotlivcov obvinených alebo odsúdených za teroristické trestné činy (CM/Rec(2022)7);
 - opatreniach zameraných na ochranu detí pred radikalizáciou (CM/Rec(2021)7).
- Výzva Christchurch Call na elimináciu teroristického a násilného extrémistického obsahu v online priestore.
- Globálne usmernenia na boj proti antisemitizmu (2024).
- Deklarácia Rady EÚ o podpore židovského života a o boji proti antisemitizmu (z 15. októbra 2024).